

Izhaja
vsakega 10. in 25.
v meseču.

Naročnina za
leto 1927
30 Din.

Številka pošto-
čkovnega urada
Ljubljana 12.592.

Ljudska Samouprava

Glasiło gospodarstva, prosvete in politike.

Uredništvo
in upravnštvo:
Kočevje št. 18.

Telefon št. 5.

Oglasi:

mali beseda 2 Din,
sicer po dogovoru.
V uredniškem delu
vrstica Din 10.—

Vsebina:

London - Moskva. — Naš državni položaj v svetu. — Iz NRS. — Tedenske
vesti. — Dopisi. — Borza. — Inserati. —

London — Moskva.

Kočevje, 8. marca 1927.

Svetovna politika vseh držav sveta se danes ravna po teh dveh lozinkah. Ali z Londonom in njegovo filijalko, Društvom Narodov, ali z Moskvo in njeno parolo „Svoboda podjarmljencem“.

Stojimo na važnem svetovno političnem križišču. Stoletno stvarno nasprotje Anglije proti Rusiji je stopilo zopet v akuten štadij. To pot tudi v nov štadij. Anglija stoji to pot v resni nevarnosti, da podleže i moralno i stvarno. Anglija je že od nekdaj — od bitk pri Navarinu dalje — prepričanja, da naraščanje moči Rusije pomeni propadanje Anglije kot kolonijalne države. Tega temeljnega načela se drži angleška politika že nad sto let. Zvesta temu načelu skrbi Anglija že nad sto let za to, da ogromni ruski kolos z neizčrpni naravnimi bogastvi ne pride do toplega morja, s pomočjo katerega bi se neizmerno rusko bogastvo na živem in mrtvem kapitalu uveljavilo v svetovni politiki in na svetovnih morjih. Zato skrbno zapira Rusiji dostop v Sredozemsko morje, Atlantski in Tihi ocean. Navzlic neštevilnim in popolnim zmagam ruskega orožja nad turškim je Anglija s pomočjo različnih diplomatskih konferenc za časa ruskih carjev umela izriniti Rusijo iz Balkana, kjer je osvobodila Grke i Bulgare i deloma tudi Srbe, ter je dosegla, da je „bolni mož“ ob Bosporu zapiral stalno Rusiji dostop v Marmarsko in Egejsko in s tem v Sredozemsko morje. V Baltik jo je zaprla s pomočjo Danske. Vsled revolucije oslabiljeno Rusijo je s pomočjo lastnih ruskih revolucionarnih gesel obdala s celim paternoštrom obrobni držav, všteti Poljsko, kateri je z veseljem pustila pridružiti deset milijonov Rusov, da bi ja bila napetost med Rusijo in Poljsko stalna, kar bi slednjo tiralo v naročje Angliji. Ko je Rusija, izrinjena povsod od evropskih morjev, skušala priti potom Port Arturja do Tihega oceana, je financirala in oboroževala Japonsko, ki je na mandžurskih planjavah rusko večalimanj le kolonijalno in deloma z revolucionarnimi gesli omajano armado potisnila proti Sibiriji nazaj, nakar je z diplomatičnim mirom v Portsmouthu 1904 potisnila tudi Rusijo od Port Arturja na zamrznjeni Vladivostok. Spretno izrabljajoč imperijalizem prusko-nemških kajzerjev je potisnila Rusijo v svetovno vojno, ki bi jo bila Rusija že leta 1914 lahko končala, ko je prekoračila Karpate in ko so njene

številine in krepke armade samo čakale povelja, da zasedejo Dunaj, Prago in Budimpešto ter preko ogrskih nižav podajo roko Beogradu, s čimur bi bilo vojne konec. Toda iz tako zaključene vojne bi bila izšla Rusija kot prva velesila sveta. Zato je bilo treba mehkega in sentimentalnega carja vlastodržca prepričati o nekaki znanstveno - strategični skupni metodi, po kateri naj se vodi vojna proti centralnim državam pod enotnim poveljstvom, kot da obstoja le ena fronta; treba je bilo tudi vzbujati ljubosumje proti Velikemu knezu Nikolaju Nikolajeviču, ki da kot faktični zmagovalac stremi po carski kroni... In tako so ruske armade kot zvest odsev carskega cincanja ostale v Karpatih, pred vratmi Budimpešte in čakale, da je Anglija dvignila svoje rekrute in jih oborožila in da sta isto storili poraženi centralni velesili Avstrija in Nemčija. Ko so ruske armade do spomladi 1915 porabile svojo zalogo municije za strele v zrak, so jih na novo oborožene centralne velesile z lahkoto potisnile čez Varšavo in Lvov, notri do pripetskih močvirjih in mehke volinjske ravnine. A med tem vojaško pripravljena Anglija je prišla prejšnjim zmagovalnim, a sedaj poraženim ruskim armadam na bratsko pomoč...

Ta poraz carskih armad je pojačal tajne revolucionarne sile v Rusiji. In zanesljivi viri pravijo, da je bila Anglija poleg Nemčije zadnja, ki bi bila radi teh grozečih novih sil v Rusiji v skrbeh... In da angleško veleposlaništvo v Petrogradu v kritičnih dneh, ko se je pripravljala in ko je izbruhnila revolucija, ni ostalo le pasiven gledalec... Anglija je imela v ozadju že nove moderne milijonske armade Zedinjenih držav in ako bi bilo treba, tudi Japonske. Rusije v letih 1916/17 že ni več neobhodno rabila. In te države niso zahtevale Carigrada in dostopa Rusije v toplo morje... Z drugo rusko revolucijo je razpadla tudi zavezniška pogodba Anglije z Rusijo glede Carigrada itd. Konkurent je izkrvavel in omahnil. In ker kot zaveznik ni vztrajal do konca, ni dobil ničesar. A ker je revolucioniral, se mu je na podlagi njegovih lastnih fraz odvzelo nad en milijon km² lastnega ozemlja in ga organiziralo kot njemu sovražnega ter mobiliziralo proti njemu skoro 40 milijonov prejšnjih njegovih lastnih podanikov... In to ob izgubi šest milijonov mož za koristi drugih.

Anglija je z izidom svetovne vojne lahko triumfirala. Najopasnejši njeni dve rivalinji, Rusija in Nemčija, sta ležali na tleh. A okrog Anglije se je pod firmo Društva Narodov

zbrala vsa udana klijentela, pričakujoč drobtin in pomoči vsled vojne izčrpanosti.

Zdi se pa, da kot nemški kajzerski tako tudi angleški račun z Rusijo ni popolnoma točen. Revolucionarna propaganda, katero so nemški kajzer in generali širili v ruskih armadah in po Rusiji, je končno vdarila v nemške armade in jih razsula, a kajzerju spodjedla prestol. Anglija, ki je imela preje opravke z Rusijo, vodenno birokratično in absolutistično brez sodelovanja ljudstva in ob medli imperijalistično - civilizatorni ideji, ima danes posla z Rusijo in prostovoljno pridruženimi državami, za katerimi brez dvoma stoji ljudska masa milijonov glav, od katerih bo vsak branil sedaj svojo in ne carsko državo. Današnji voditelji Rusije so brez dvoma vojaško, organizatorno, pa tudi politično in psihološko visoko nadarjeni možje, ki se ne strašijo nobenih ovir — to so dokazali v dobesedno krvavi preteklosti revolucije. Poleg tega so nosilci nove ideje — ideje vseh potlačenih — osvobojenja. To idejo so ti možje posvedočili z dejstvi, z odrekanjem vseh carskih predprav in Perziji, Kini itd. Potlačeni azijski narodi, ki so se bali carja in njegove nagajke, gledajo danes z zaupanjem in polno vero v Moskvo. Ta z vzgojo mladine potlačenih narodov vzgaja najboljše apostole zase v potlačenih deželah. Kaj to pomeni, se najbolje vidi v Kini, kjer bodo Angleži in Evropejci brez dvoma tepeni in v najugodnejšem slučaju odkazani v normalne gospodarske prostokurenčne, ne pa privilegirani firme kot je bilo doslej. A Kina je šele začetek v že vidni verigi blamaž, ki čakajo evropske eksploatacijske kolonijalne države.

Anglija stoji torej danes pred novo Rusijo, ki ima ob očitno istih ciljih nove metode in naravnost eksplozivne ideje. Ideje pa imajo to lastnost, da se ne dajo kupiti; tudi za težke šterlinge ne, in da jim je preganjanje z ognjem in mečem najboljša propaganda.

Vzpričo tega položaja bi normalni evropski možgani svetovali kompromis. Toda zdi se, da je nasprotje med obema državama že predaleč pretirano. Kompromis bi kamen le zadrževal v poletu v dolino, ustavil ga pa ne bo. Tudi niso angleški konzervativci pripravi možje za kompromis. Vsled tega rešujejo ti v boju z Rusijo tudi svojo notranjo-politično usodo. In zdi se, da leži v notranje-političnem položaju tako Anglije kot Rusije glavni ključ do rešitve svetovnopolične napetosti.

S.

Naš državni položaj v svetu.

„Times“, njujorška izdaja, resen list prvo vrstnega svetovnega slovesa, je prinesel te dni senzacionalno vest, da hoče Musolini v italijansko - albansko - jugoslovanskem vprašanju pristopiti k praktični izvedbi tiranskega pakta. Kot znano je v tem paktu priznala Albanija Italiji pravico, da brani Italija albansko samostojnost, ako se zdi ogrožena, tudi lahko z orožjem nasproti vsakomur. Njujorški list poroča, kot zatrjuje, iz popolnoma zanesljivega vira, da hoče Musolini ta slučaj italijanske pomoči v Albaniji umetno vstvariti in sicer z umetnim uporom v Albaniji, ki naj bi se uprizoril dogovorno z Ahmed Žogom, upravnikom Albanije, in pa z bolgarskimi komitaši v Južni Srbiji, ki naj bi vpadli iz jugoslovanskega ozemlja v Albanijo. Na tak način bi bila Albanija na videz ogrožena v svoji samostojnosti in Ahmed Žoga bi pozval Italijo na pomoč v smislu tiranskega dogovora. Italija bi poslala svoje vojaštvo v Albanijo, da napravi red. Pri tem bi „ustaši“ bežali na jugoslovansko ozemlje, iz katerega so prišli, zlasti v Črnogoro, Italijani pa za njimi, direktno na goro Lovčen nad Kotorom. Tako bi zasedli Italijani Črnogoro z Lovčnom in Kotorom. Kotor bi najbrže pridržali, Črnogoro bi pa pod svojim vojaškim nadzorstvom izročili nekim Črnogorcem, ki jih je Italija v ta namen zbrala v Milanu kot poseben „komite za neodvisnost Črnogore“. Ta komite bi oživil Črnogoro, seveda pod protektoratom Italije, ev. v zvezi z Albanijo. Bolgarski komitaši naj bi si v Južni Srbiji sami skovali usodo; le če bi Jugoslavija posegla vmes, bi posegla vmes tudi Italija, „da enkrat za vselej onemogoči napade iz jugoslovanskega ozemlja v Albanijo in da tako osigura njeno samostojnost“. Sicer pa, da se ne računi resno s tem, da bi se Jugoslavija drznila upreti se tem italijanskim „ukrepom“. To bi se zgodilo že letos aprila meseca. Tudi Nemčiji bi se dalo Južno Tirolsko.

Tako njujorški svetovni list.

Mi ne dvomimo, da kuhajo v Rimu ne pretrgoma načrte, kako bi Italija čimprej prodrla na Balkan, to je najprej v našo državo, ki meji na italijanske meje in prilaščene interese sfere in ki je obenem največja in največ obetajoča država na jugoizhodu Evrope. Prva točka v tem italijanskem programu je sigurno ta, da se Jugoslavije ne sme pustiti konsolidirati in zrasti na ugledu v svetu. Iz tega vidika so redigirani skoro vsi italijanski listi glede poročil iz Jugoslavije ter glede ocen naših razmer. Zdi se, da se tudi angleški listi tem italijanskim metodam čimdalje bolj približujejo. Ne more se pa utajiti, da tako pisanje najbolj podpirajo in pospešujejo naše lastne politične stranke v svoji strankarski nebrzdanosti in nedozorelosti. Naši strankarski voditelji te ali one stranke, čim so v opoziciji in ne na vladi, ne vprašujejo nikdar, ali je to ali ono iz vidika državnih interesov dopustno ali ne, koristno ali škodljivo, ampak se vprašujejo predvsem ali bi ta ali oni ukrep koristil stranki. Na korist države in celote, ampak korist stranke je našim strankarskim voditeljem in njih listom prvo in merodajno pri njih ukrepih v javnosti. To je naše temeljno zlo. Vsled tega nas dozorela evropska javnost večalimanj upravičeno ne smatra za politično in državno dozorele ljudi, ampak bolj za neprevdarne dečke, ki se jih gleda še od viška in pomilovalno in za katere se smatra višja kuratela

kot samo ob sebi umevna stvar. Za upravičeno st takega naziranja navajam samo oskudni prizor golega pretepenega človeka v Narodni skupščini, prizor, nad katerim se mora vsakdo izmed nas sramovati, da ima take rojake in sodržavljanke. Drugo zlo, ki nam jemlje kredit in ugled v civiliziranem svetu, je gospodarska nesolidnost gotovih naših pokrajin. Prodajte v gotove dele države blago na kredit in lahko računate s 95% verjetnosti, da za kolikor ste prodali, ob toliko premoženja ste. Od te gospodarske nesolidnosti tudi države kot kupca ne moremo popolnoma izvzeti, kar je najbolj obžalovanja vredno. Tretje zlo je korupcija, ne toliko ona, ki se pusti nagradivati za vršitev državnih poslov v gotovi smeri, kolikor ona beograjskega kumstva in sorodstva, ki mnogokrat nadomešča talen in kvalifikacijo in drži vse koristi in moč današajoče državne niti trdno v svojih rokah.

Take in druge stvari točno vidijo tujci, kakor tudi odpor in nejevoljo idealistov in izkoriščancev. Te razmere v svojih poročilih pobarvajo tako, da odgovarjajo ciljem in stremljenjem svojih poslodavcev, mi pa stojimo pri tem v primitivno smešni pozi pred celim svetom.

Iz takega ozračja je pognala tudi gori navedena vest njujorških „Times“. Nam je popolnoma stranskega pomena, ali je vest resnična ali ne. Sedaj ko je razgaljena, se uresničiti itak ne more. Verjetnost vsebine te vesti je tem manjša, ker Italiji sigurno niso neznane vezi med Beogradom in Parizom, in Musolini sigurno ni tako nerealen, da bi si za zelo problematično vrednost pustih albanskih in črnogorskih kraških gora pustil razbombardirati lepa italijanska mesta zahodne italijanske obale in si morda vžgati legalno revolucijo pod lastnimi nogami. Verjetnosti uresničenja ta vest vsekakor nima. Ima pa drugo črno stran in ta je morda glavna: da se o razkosavanju naše države sploh upa kdo pisati! Zato verjamemo zatrjevanje sicer uglednega njujorškega lista, da ima to vest iz popolnoma zanesljivega, to je brez dvoma iz italijanskega vira. Ta vest spada med tiste „ballons d'essay“, ali „Versuchsballone“, ki imajo nalogo na neodgovoren način spraviti v javnost diskusijo o gotovem zaželenem predmetu, videti učinek in javnost psihološko pripraviti na to. Ziegel je to idejo očitno mož, ki presega še celo svoječasno slovitega hofrata Kanio iz Ballhausplatz. Druga namena ta vest nima.

Ali bomo razumeli pomen te vesti? In po tem uravnali korake naše notranje politike?

Ta vest je vsekakor dobra lekcija za naše politične velmože in njih državno politično modrost.

Dr. S.

Iz NRS.

Po členu 38 Statutov Narodne Radikalne Stranke vabim na sejo Srežkega Odbora NRS za srez Kočevje, ki se vrši v nedeljo dne 12. marca 1927 ob 10. uri dopoldne v Kočevju, Glavni trg števil 18/19, v prostorih odvetniške pisarne Dr. Ivana Sajovica v Kočevju.

Dnevni red.

1. Čitanje zapisnika zadnje seje.
2. Poročilo o političnem položaju v državi, okrožju in srezu z debato in sklepi.
3. Poročila iz področja posameznih krajevnih odborov s sklepi in naročili.
4. Tisk.
5. Slučajnosti.

Predseanik:

Dr. Ivan Sajovic.

Tedenske vesti.

Sprememba slovenskih Velikih županov se je izvršila te dni. Za Ljubljano je imenovan gospod Dr. Vodopivec, za Maribor sodni svetnik Dr. Schaubach, korški rojak. Gospod Dr. Baltič je stavljen na razpoloženje, gospod Dr. Pirkmayer je pa poklican v notranje ministerstvo na službovanje v odgovarjajoč položaj. Pri srezkih poglavarstvih in v prosvetni službi še ni večjih izprememb in jih, kot se čuje, tudi ne bo. Dr. Baltič je bil med tem imenovan za Velikega župana za Užice.

Gospod Dr. Anton Korošec, šef SLS in faktični vodja slovenskega ljudstva, je v Beogradu opasno obolel na gripi. Stvar je toliko bolj kočljiva, ker gospod Dr. Korošec boluje na sladkorni bolezen. Želimo iskreno, da se gospodu Dr. Korošču, do katerega kot osebe goji brez dvoma vsak Slovenec brez razlike strank visoko spoštovanje, ljubo zdravje le povrne.

Na prodaj je cela vrsta posestev v sodnem okraju Kočevje. So različni: od 20 do 80 oralov. Vsi pa z večjimi gozdovi, njivami, travniki, dobro ohranjenimi hišami in gospodarskimi poslopji, večinoma tudi vsaj delno s trudno instruktusom. Cene izvanredno nizke. Ev. reflektanti naj se obrnejo na upravo našega lista. Za naslov zadostuje: „Lj. Samouprava“, Kočevje.

Nameravane letošnje stavbene in gradbene spremembe v Kočevju. Letos bo predvsem razpisalo mestno županstvo iz v ta namen iz proračunov pod sedanjim županom nabranih in prihranjenih Din 30.000 natečaj za najboljši regulacijski načrt mesta. Ta mora upoštevati vsaj dvestoletni bodoči razvoj mesta in mu dati položaju, praktičnosti, potrebam in dobremu ukusu odgovarjajočo smer. V zvezi z regulacijskim načrtom, ki mora upoštevati tudi opustitev sedanjega večjega jugovzhodnega pokopališča in razširitev železniških naprav ob priliki zveze Slovenije z morjem preko Kočevja, se bo uveljavil tudi stavbeni red, ki bo upošteval higijenične zahteve z ozirom na mokra kočevska tla, ter estetične in praktične vidike, tako, da se ne bo gradilo tja v en dan, ampak po določenem načrtu in z ozirom na celoto in okolico. V ostalem se bo pa iz pretekajočih normalnih dohodkov na podlagi proračuna mestno županstvo nadaljevalo lansko leto začeto delo: sistematično izpeljevanje mestne kanalizacije ter popravilo trgov in ulic. Kako lepa je lani izpeljana promenada na Trgu Kralja Petra Osvoboditelja ob gradu! V tem stilu se bo nadaljevalo. Letos bo treba pred vsem prevdariti, kaj naj se napravi s stavbiščem med Mihalovo in Morokutijevo hišo. To stavbišče je last Mestne hranilnice. Pri njej leže oblastno že potrjeni načrti za zidavo palače Mestne hranilnice iz leta 1912; za 200.000 K bi se bilo takrat zgradilo proračunjeno dvonadstropno palačo iz marmora v krasnem reprezentativnem stilu. Ker pa je takratni direktor Mestne hranilnice cincal, mesto da bi bil sklep izvršil, predstavlja danes takrat lahkomišljeno prihranjenih K 200.000 le Din 50.000, med obema hišama pa štrli žalostna praznina. Prostor ima v najemu sedaj županstvo, ki z dohodki iz cirkusov itd. krije najemnino, v ostalem pa nabira iz preostankov poseben fond za podig in primerno porabo tega prostora. Letos bo treba odločiti: ali naj se ta prostor spremeni s primernim zidom ob Rinži in dvigom nivoja v stalni ze-

lenadni in sadni trg, kamor bi se preselile vse stojnice iz mesta, ali pa naj se zazida. Toda le ena korporacija ne bo najbrže hotela riskirati investicije, ki bi se odplačala šele v 20 ali 25 letih; treba bo v ta namen skupnega posvetovanja vseh v mestu v pošte prihajajočih korporacij, ki bi imele v mezaninu in ev. deloma tudi v I. nadstropju svoj sedež, II. in ev. III. nadstropje bi se pa porabilo in oddalo za stanovanja, pri čemur bi v ozadju bilo tudi kos dvorišča, spodaj pa morda mali cvetličnjak z ograjo ob hodniku. Vse skupaj je stvar računa in rentabilite. Javno stranišče, kot ga zahteva „Slovenec“, je vsekakor potrebno in županstvo je že leta 1925 dalo za to inicijativo, toda gre za odgovarjajoč prostor in dovolitev ter kritje kredita. Vsekakor se pa mora to vprašanje rešiti. Javna ura pa zaenkrat zadostuje, ona na cerkvenem zvoniku; kupljena je z javnim denarjem in cerkvenik dobi mesečni sicer skromen prispevek od občine predvsem raditega, da drži uro na zvoniku v redu. Torej naj prizadeti gledajo, da ne bo na vsakem zvoniku ali še celo na vsaki strani drugače kazala. Naraščajoče število dijakov sili na primerne nove adaptacije v gimnazijskem poslopju. To bo naloga Premoženske uprave, čije ustanovna listina določa njene dohodke v javno-koristne namene. Ta listina se je namreč v originalu našla na županstvu ter jo bomo naskoro obelodanili v našem listu. Ako se razširi krajevno območje kočevskega središča, je računati s tem, da bo tudi država gradila državno poslopje za urade v mestu. Ta prostor bo v regulacijskem načrtu rezerviran. Od privatnih lastnikov bo prokurist g. Joško Ilc staro hišo ob vhodu v Rožno ulico preuredil letos v novo. V njo pride spodaj najbrže en državni urad s stanovanjem za šefa v prvem nadstropju. Bivša Hoffmanova sedaj zakoncev Turzanski hiša se že adaptira za lepe kavarniške prostore. Ko bo dovršena po načrtu, bo ta hiša s kavarno v največji okras mesta, kar je važno z ozirom na njeno lego ob križišču vseh cest. Svojemu stilu odgovarjajoče bo obnovljena na zunaj tudi hiša št. 18/19 na Glavnem trgu, ki stoji nasproti hiši zakoncev Turzanski; šele potem se bo pokazalo, da je to pravzaprav jako lepa in interesantna stavba s posebnim umetniškim stilom kot ga nima nobena druga meščanska hiša v mestu. Oficijal Hude bo letos dovršil svojo novo hišo. Konečno bo tudi Dijaški Dom nadaljeval letos na stilni in gospodarski zaozkroženosti svojih palač in vrtov; ko bo svoj načrt izvršil, kar računi, da bo v treh letih, bo predstavljal Dijaški Dom tako lepo zaozkroženo celoto, da bo to v vencu kočevskega mesta poseben biser zase. — V to sistematično moderno obnavljanje in vstvarjanje kočevskega mesta pa sega en neprijeten disakord: grdemu jarku podobna de-

želna cesta Ljubljana-Sušak, ki gre skozi mesto. Ta nesnažna mehka masa pač ne zasluži čestitega imena cesta. Toda oni zagrizeni Kočevjarji, ki jim je ljubša grda cesta kot pa sodelovanje s slovensko večino v okrajnem cestnem odboru, naj šodrajo sedaj in posipajo s svojo nemško zagrizenostjo; interesentje naj se jim pa primerno zahvalijo.

Občni zbor Narodne banke se je vršil te dni v Beogradu. To je najvažnejša naša finančna ustanova, ker izdaja bankovce, regulira denarni promet in obrestno mero v celi državi ter je od njenega poslovanja odvisno takorekoč vse gospodarsko življenje zlasti pa finančne in kreditne razmere v državi. Občnega zbora se je udeležilo nad dve tretjini delničarjev. Na tem občnem zboru se je pojavila stvarno tehtna kritika dosedanjega poslovanja Narodne banke, zlasti glede dovoljevanja kreditov. Naše gospodarje, predvsem producente industrije, ki zaposlujejo cele armade delavcev in njih rodbin, interesira predvsem to vprašanje v teh težkih deflacijsko skoro že prenapetih časih. Ako se bo hotelo zmanjšati brezposelnost in oživeti poslovni promet, bo brez dvoma potrebno podpreti veliko bolj izdatno kot doslej našo industrijo. In zlasti slovenska se pritožuje, da je zapostavljena, da ima pri Narodni banki navadni obrtnik iz Srbije s par pomagači ali učenci več kredita kot pa naši industrijalci, ki vzdržujejo aktivno trgovsko bilanco. V interesu vseh bi bilo, da bi take tožbe ne bile utemeljene. Za Slovenijo sta bila izvoljena v upravni odbor veletrgovec Jelačin ml. iz Ljubljane, v nadzorni pa industrijalec g. Dragotin Hribar. Naj uveljavita tudi naših ljudi interese!

Aneksijo Besarabije po Rumuniji je priznala te dni Italija. Kot znano, jo je zasedla Rumunija za časa državljanske vojske ter jo izrezala iz živega ruskega mesa. Tistih 40% Rumunov, ki baje žive v Besarabiji, so danes v ogromni večini sami najbolj proti „osvoboditeljici“ in komaj čakajo ruskega strica. Zato je v tej deželi stalna napetost, obsedno stanje, zasedena črta ob meji itd. Priznanje te aneksije po Italiji nas le veseli; je vsaj Rusija lahko spoznala, kakšni njeni „prijatelji“ so Italijani. Želimo le eno, da ne bi Rumunija kot Italija tega še bridko ne obžalovali. Sicer je pa to le formelna stvar, ki v jedru ne spremeni stvari.

Dopisi.

Kočevje. Letošnji predpust je Kočevje dobro pognalo. Uvod je tvoril zaključni plesni venček sedm- in osmošolcev tukajšnje realne gimnazije, ki so se pod nadzorstvom gospodov profesorjev in vodstvom plesnega učitelja gospoda Jeločnika iz Ljubljane naučili v družbi svojih koleginj in mestnih gospodičen slikovite moderne plesne.

Ta prvi plesni venček slovenskega dijaštva v Kočevju je izpadel nad vse prijetno. Nato je prišla običajna vsakoletna plesna prireditev mestne požarne brambe, a izza nje ples številnega kočevskega obrtništva, ki predstavlja v gospodarskem življenju okraja važen faktor. Tako prva kot druga prireditev sta bili odlično aranžirani in sta izpadli v splošno zadovoljstvo. Vse te sicer prvovrstne prireditve pa je brez dvoma nadkrilil lovski ples s krasnim aranžmajem kot zaključna veselica. Naši odlični lovski prvaki so razstavili najlepše svoje lovske trofeje kot medvedove, volčje, kunine in lisice kože, najrazličnejša rogovja itd., vmes je pa razstavil baron Gagern nad vse zanimive svoje lastnoročne rizbe in slike, predstavljajoče različne scene iz lovskega življenja in narave. Rizbe in slike so tako posrečene in prezicno izpeljane, da tako po svoji vsebini kot po svoji formi zaslužijo pozornost tudi širše javnosti ter je naravnost škoda, da se z razprodajo taka zbirka razbije. Slike so še na ogled za kakih 8 dni v hotelu „Pri Solncu“ in kot se čuje, tudi na prodaj. Ljubitelji narave in lovskega življenja imajo lepo priliko, da si osveže tudi svoj dom z ljubkimi scenami iz lovskega življenja. Pri vseh teh prireditvah se je pokazalo, da se naše meščanstvo brez razlike narodnosti ume družabno izborna med seboj zabavati, kar je podlaga vsega napredka.

Kočevje. V nedeljo dne 5. marca t. l. se je ustanovila oziroma poživila tukajšnja podružnica Kmetijske družbe za Slovenijo za naš okraj. Javnega poziva ali obrazložitve, kje naj se javijo interesentje za člane, ni bilo. Delalo se je vse tajno pod nemškim in klerikalnim vodstvom. Zakaj neki? Ali podružnica za kočevski okraj ni tudi za Slovence in neklerikalce? Saj bo to vendar gospodarsko in ne morda nemško nacionalna ali klerikalna ekspozitura? Saj vsi priznavamo nujno potrebo take gospodarske in res delovne podružnice za vse, za Slovence kot Nemce brez razlike. Ker gospodarsko gremo vsi v okraju navzdol — pogledajte samo na sodišče, koliko gruntov gre v prihodnjih mesecih za majhen denar na boben, tako slovenskih kot nemških. Ali pa naše denarne zavode — ljudje še obresti ne morejo odrajavati. Ker vsi drugi viri vsihajo, ostaja poleg skromnega obsega in donosa obrti le še — naša zemlja. Ta je najbolj sigurna in dvignjene produktivnosti in donosa najboljša delo za ljudstvo. Zato se ne moremo načuditi, kako se je moglo tako važno gospodarsko ustanovo kot je Kmetijska družba ustanoviti takorekoč tajno, kar v gotovem krogu. Ali hočejo biti gotovi gospodje sami? Ali se morda boje Slovencev? Ali neklerikalcev? Ta strah je prazen — v gospodarskih podjetjih moramo biti samo gospodarji in ničesar drugega. Zato nam je način ustanovitve neumljiv. Drugi — in to je večina — ki nismo bili v to posvečeni, smo doznali iz nemškega časopisja, da

Glavnica . . . 3,000.000 Din
Rezerve proti . . . 700.000 „
Stanje vlog ca 20,000.000 „

Brzajavni nasl.: Merkantilna

Telefon interurban:

Kočevje št. 3 - Ribnica št. 4.

MERKANTILNA BANKA

centrala KOČEVJE, podružnica RIBNICA

kupuje in prodaja dolarje in druge valute, vrednostne papirje, srečke itd. Izvršuje nakazila in vnočenje v tu- in inozemstvu. Izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča posla. Zveza z Ameriko.

Je dragevolje strankam na razpolago brezplačno z informacijami glede kateregakoli denarnega posla.

Obrestovanje vlog do dneva
pologa do dneva dviga:

brez odpovedi . . .	5%
na 1 mesečno odpoved . . .	6%
na 3 mesečno odpoved . . .	7%
na 6 mesečno odpoved . . .	8%

Rentni in invalidski davek plača
banka sama.

Uradne ure: od 1/29. do 12. pred-
pol. in od 3. do 5. ure popoldne.

je bil izvoljen predsednikom gospod dvorni svetnik Kresse, avstrijski državljani, za podpredsednika pa član oblastne skupščine SLS, gospod Alojzij Peterlin, ki pa glasom naših informacij še na zborovanju ni bil, kot še več drugih izvoljenih. Torej že vse naprej preko zbora določeno, genau abgekartet, kot bi dejal Nemec. Od Slovencev sta bila navzoča le dva gospoda iz mesta, eden, ki je pri tem aktivno sodeloval — SLSar — in drugi, ki ga je ta povabil radi lepšega. Na zboru je vladal seveda strog nemški duh; neki R. Ganslmayer, mož vinske trgovke, je imel glavno besedo. Govoril je pa tako, da se je to še celo nekoliko naglušni „Wirtschaftliche Rundschau“ zdelo preveč. — Mi nimamo nič zoper to, če je prav inozemec dyorni svetnik Kresse predsednik podružnice in kot tak član jugoslovenskega društva, ker nam gre za stvar in ker poznamo objektivnost in pravičnost, pa tudi lepo strokovno znanje gospoda dvornega svetnika še izza časa, ko je vodil med vojno aprovizacijo vojvodine Kranjske pri deželni vladi. In zato prav nič ne dvomimo, da bo kot predsednik podružnice vodil isto v pravilnem duhu in v skladu z novimi razmerami. Priznati pa moramo, da napravlja na javnost neugodni vtis nastop bivšega poslovodje popolnoma zafuranega Konsumvereina, g. Ganslmayerja. To je slaba overtura za Kmetijsko podružnico. Gospod Ganslmayer naj preje spravi račune pri Konsumvereinu v red, ki jih je tako strokovno vodil, da jih likvidatorji ne morejo, ter naj gleda, da dobimo člani in upniki naš pošten denar nazaj. Potem naj se šele vtika v druga društva. Slovenci, ki imajo smisel za gospodarstvo, naj pa brez ozira na vse drugo vstopijo v podružnico ter ji posvete svoje najboljše gospodarske moči v prosep vsega prebivalstva.

Osilnica. Čuje se, da goji naš gospod župnik pobožno željo, da bi se razpustil naš občinski odbor in postavil njemu voljnega in udanega gerenta. Baje je naslovil pismo take vsebine na tajništvo SLS v Ljubljani. Torej kar niso dale kroglice, kar ni dosegel v prostih tajnih volitvah, v to naj mu pomaga vladino nasilje. Potem pa naj še govore taki ljudje o volji ljudstva in demokraciji! Toda mi se ne bojimo. Pri svobodnih in tajnih volitvah je dobila kandidatna lista priljubljene našega župana Janeza Kovača, moža poštenjaka od pete do glave, večino glasov in odbornikov, pošteno, odkrito in pravično se vodijo občinski posli, čeprav pride Jaka včasih k sejam razgrajati in izzivati, in tako se bodo vodili tudi naprej. Za gotove pobožne želje ali ukrepe bomo pa že znali najti leka. Našemu gospodu župniku, ki jeseni trči, da nas bo zapustil spomladi, spomladi pa, da nas bo zapustil jeseni, povemo le eno: naj se takoj še to spomlad uresniči njegovo napovedovanje. 90 odstotkov faranov ga bo z največjim veseljem spremilo iz fare. Ker tudi nasprotnika se ima lahko rado in ga spoštuje, toda le pod enim pogojem: da je vsaj možat. Faran.

Borze

dne 10. marca 1927.

Ljubljana. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 89—90, Vojna škoda 343—344, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 195—198 (197), Ljubljanska kreditna 150—0, Merkantilna 99—100, Praštediona 925—0, Kreditni zavod 160—170, Strojne 85—0, Trbovlje 0—420, Vevče 120—0, Stavbna 55—65, Šešir 104—0. — Blago: Zaključeni 3 vagoni lesa. Tendencia za les nespremenjena, za semenski krompir zelo čvrsta.

Zagreb. Zasebne vrednote brez sprememb. Vojna škoda precej čvrsta. Promptna se je zaključevala po 344, za marc po 345, za junij po 352. — Devizno tržišče brez večjih sprememb. Skupni devizni promet je znašal 6,5 milijona dinarjev. Notirale so devize: Amsterdam izplačilo 2279—2285, Dunaj izplačilo 800,4—803,4, Berlin izplačilo 1349,4 do 1352,4, Budimpešta izplačilo 994,5—997,5, Italija izplačilo 250,35—252,35, London izplačilo 276—276,8, New York ček 56,75 do 56,95, Pariz izplačilo 222,25—224,25, Praga izplačilo 168,3—168,7, Švica izplačilo 1094 do 1097; efekti: bančni: Eskomptna 104,5 do 105,5, Poljo 16—18, Kreditna Zagreb 93—94, Hipo 64,5—0, Jugo 104—104,5, Obrtna 45—47, Praštediona 925—930, Ljubljanska kreditna 150—153; industrijski: Du-

brovačka 415—422,5, Danica 105—110, Gutmann 275—285, Isis 51,5—52,5, Slaveks 101—120, Slavonija 29—32, Trbovlje 418 do 423, Union 306—315, Vagon 50—54, Vevče 130—140, Šečerana Osijek 485—500, Drava 500—507,5; državni investicijsko 90 do 90,5, agrarne 55,5—56, Vojna škoda promptna 344—344,5, kasa 343,5—0, marc 345—345,5, april 347,5—348,5, maj 348—0.

Izdaja za konzorcij in urejuje Ivan Bedina, Kočevje. Tiskarna J. Pavliček, Kočevje.

Ali sem že plačal naročnino?

Njive

se dajo v najem v nedeljo dne 12. marca t.l. v Kočevju od posestva št. 18. Interesentje naj se zberejo ob pol 3. uri pri Schlafu.

Mesarskega vajenca

iz dostojne in poštene rodbine sprejme Franc Lovšin, mesar v Ribnici št. 58.

Knjigotržec

s koncesijo najde lokal in hvaležen trg v nekem industrijskem kraju z velikim prometom. Pojasnila iz prijaznosti „Lj. Samouprava“.

Srednje posestvo

z gostilno in trgovino, star štacijon, v bližini Kočevja, se prodaja. Pojasnila „Lj. S.“

ZOBNI ATELJE BORIS BAN, Kočevje

vis à vis župne cerkve, hiša tvrdke Peter Petsche
izvršuje solidno in zanesljivo vsa v zobotehnično stroko spadajoča dela. — Vsak delavnik od 8. do 12. in od 2. in 5. ure, ob nedeljah od 8. do 12. ure.

Zlate, srebrne, porcelanaste in cementne plombe, zlate mostičke in krone, umetno zobovje, čiščenje zob, pritrjevanje, obnova.

CENE IN DELO BREZ KONKURENCE!

DIJAŠKI DOM KOČEVJE.

Največji tovrstni internat Jugoslavije.

Prvovrsten internat za srednješolsko učečo se mladino pod pedagoškim vodstvom in nadzorstvom aktivnih srednješolskih profesorjev.

Krasna igrišča. — Smrekovi gozdovi. — Lastni vrtovi. — Lastna ekonomija. Popolna prvovrstna oskrba. — Radiokonzerti. — Nizke cene.

STEVILO MEST OMEJENO NA 100 GOJENCEV.

5% Mestna hranilnica v Kočevju

Uradni prostori so v Gradu Trg Kralja Petra Osvoboditelja.

Uradni dnevi vsak dan od 8. do 11. ure dopoldne in ob sejnih od 8. do 12. ure dopoldne.

Stanje vlog dne 1. julija 1926:
Din 20,836.000.—

Obrestna mera za hranilne vloge (brez odbitka rentnega davka) 5%.
Obrestna mera za hipoteke 8%.
Obrestna mera za menice 12%.